

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
МЕНЕДЖМЕНТ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я**

Спеціальність: **D4 «Публічне управління та адміністрування»**
Освітньо-професійна програма: **Управління у сфері охорони здоров'я**
Код освітнього компонента в освітньо-професійній програмі: **ВК 12**
Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**
Форма здобуття освіти: **заочна**
Рік навчання: **2**
Семестр(и): **III (осінній)**
Тип освітнього компонента: **вибірковий**
Навчальний рік: **2026–2027**

Обсяг: **3 кредити ECTS (90 год.)**
Навчальні заняття: **лекції, практичні заняття, консультації**
Підсумковий контроль: **залік**
Пререквізити **освітні компоненти «Стратегічне управління та управління змінами», «Комунікація в публічній сфері», «Технології прийняття управлінських рішень»**

Кафедра/підрозділ: **кафедра громадського здоров'я та управління охороною здоров'я,**
пр. Науки, 4, корпус А, 3 поверх

Керівник освітнього компонента: **проф. Мельниченко Олександр Анатолійович**
email: **oa.melnichenko@knmu.edu.ua**

Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle):
<http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=5117>

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Усі (від окремого індивіда до суспільства загалом) зацікавлені у підтриманні гарного здоров'я населення. Запорукою цього є належне функціонування не лише національної сфери охорони здоров'я загалом, а й окремих її суб'єктів – підприємств цієї сфери. Виконання покладене на них функцій передбачає відповідне реагування на наявні виклики та можливості.

МЕТА КУРСУ: оволодіння теоретичними знаннями та практичними навичками менеджменту підприємств сфери охорони здоров'я.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

РН 08. Уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм.

РН 10. Представляти органи публічного управління й інші організації публічної сфери та презентувати для фахівців і широкого загалу результати їх діяльності.

РН 11. Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем лекцій (2 год.):

1. Менеджмент підприємств сфери охорони здоров'я.

Перелік тем практичних занять (8 год.):

Тема 1 Підприємства охорони здоров'я як об'єкт менеджменту. Специфіка та класифікація підприємств сфери охорони здоров'я. Внутрішнє та зовнішнє середовище підприємств сфери охорони здоров'я. Особливості менеджменту підприємства залежно від етапу його життєвого циклу. Особливості менеджменту підприємств сфери охорони здоров'я України в умовах погіршення епідеміологічної ситуації (COVID-19). Особливості менеджменту підприємств

сфери охорони здоров'я України в умовах військового стану. Трансформація закладів сфери охорони здоров'я: комунальні заклади охорони здоров'я → комунальні некомерційні підприємства → комунальні некомерційні товариства → товариства з обмеженою відповідальністю (акціонерні товариства). Співпраця підприємств сфери охорони здоров'я зі стейхолдерами (МОЗ, НСЗУ, органи місцевого самоврядування, пацієнти, постачальники...). Розвиток публічно-приватного партнерства у сфері охорони здоров'я.

Тема 2 Менеджмент ресурсів і результатів діяльності підприємств сфери охорони здоров'я. Формування статутного капіталу та джерел залучення інвестицій. Вибір локації для підприємства охорони здоров'я. Ремонт приміщень та облаштування прилеглої території. Формування потреби в технічних засобах; конкретизація їх вибору; упорядкування придбання, доставки, монтажу, налагодження та забезпечення належної експлуатації; організація технічного обслуговування, ремонту та модернізації. Формування потреби в інструментах, витратних матеріалах і запасних частинах; упорядкування підбору, придбання й раціонального використання; управління запасами. Формування штатного розпису, добір і розстановка фахівців за посадами, створення системи стимулювання персоналу та сприятливого мікроклімату в колективі, надання можливості професійного розвитку та кар'єрного зростання. Управління інформаційними ресурсами. Розробка та реалізація маркетингової стратегії розвитку підприємства охорони здоров'я. Управління витратами. Управління доходами. Управління результатами діяльності підприємств сфери охорони здоров'я. Загрози економічній безпеці підприємств охорони здоров'я. Антикризовий менеджмент підприємств сфери охорони здоров'я України за умови репутаційних втрат, втрати клієнтської бази, дефіциту матеріально-технічних ресурсів і/чи кваліфікованого персоналу.

Тема 3 Менеджмент якості медичних послуг (допомоги). Взаємозв'язок у ланцюгу «якість – ціна – доступність медичних послуг» – результати діяльності підприємств сфери охорони здоров'я. Стандартизація медичних послуг (допомоги). Методики оцінювання якості медичних послуг (допомоги). Механізми забезпечення належної якості медичних послуг (допомоги).

Перелік тем самостійної роботи здобувачів вищої освіти (80 год.)

1. Антикризовий менеджмент підприємств сфери охорони здоров'я України за умови репутаційних втрат.
2. Антикризовий менеджмент підприємств сфери охорони здоров'я України за умови втрати клієнтської бази.
3. Антикризовий менеджмент підприємств сфери охорони здоров'я України за умови дефіциту матеріально-технічних ресурсів.
4. Антикризовий менеджмент підприємств сфери охорони здоров'я України за умови дефіциту кваліфікованого персоналу.
5. Взаємозв'язок у ланцюгу «якість – ціна – доступність медичних послуг» – результати діяльності підприємств сфери охорони здоров'я.
6. Вибір локації для підприємства охорони здоров'я.
7. Внутрішнє і зовнішнє середовище підприємств сфери охорони здоров'я.
8. Загрози економічній безпеці підприємств охорони здоров'я.
9. Методики оцінювання якості медичних послуг (допомоги).
10. Механізми забезпечення належної якості медичних послуг (допомоги).
11. Надання можливості професійного розвитку та кар'єрного зростання.
12. Організація технічного обслуговування, ремонту та модернізації технічних засобів.
13. Особливості менеджменту підприємств сфери охорони здоров'я України в умовах погіршення епідеміологічної ситуації (COVID-19).
14. Особливості менеджменту підприємств сфери охорони здоров'я України в умовах військового стану.
15. Особливості менеджменту підприємства залежно від етапу його життєвого циклу.
16. Ремонт приміщень та облаштування прилеглої території.
17. Розвиток публічно-приватного партнерства у сфері охорони здоров'я.

18. Розробка та реалізація маркетингової стратегії розвитку підприємства охорони здоров'я.
19. Специфіка та класифікація підприємств сфери охорони здоров'я.
20. Співпраця підприємств сфери охорони здоров'я з МОЗ.
21. Співпраця підприємств сфери охорони здоров'я з НСЗУ.
22. Співпраця підприємств сфери охорони здоров'я з органами місцевого самоврядування.
23. Співпраця підприємств сфери охорони здоров'я з пацієнтами.
24. Стандартизація медичних послуг (допомоги).
25. Створення системи стимулювання персоналу та сприятливого мікроклімату в колективі.
26. Трансформація закладів сфери охорони здоров'я: комунальні заклади охорони здоров'я → комунальні некомерційні підприємства → комунальні некомерційні товариства → товариства з обмеженою відповідальністю (акціонерні товариства).
27. Упорядкування підбору, придбання й раціонального використання інструментів, витратних матеріалів і запасних частинах.
28. Упорядкування придбання, доставки, монтажу, налагодження та забезпечення належної експлуатації технічних засобів.
29. Управління витратами.
30. Управління доходами.
31. Управління запасами інструментів, витратних матеріалів і запасних частин.
32. Управління інформаційними ресурсами.
33. Управління результатами діяльності підприємств сфери охорони здоров'я.
34. Формування потреби в інструментах, витратних матеріалах і запасних частинах.
35. Формування потреби в технічних засобах; конкретизація їх вибору.
36. Формування статутного капіталу та джерел залучення інвестицій.
37. Формування штатного розпису, добір і розстановка фахівців за посадами.

СРС спрямована на поглиблення й закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: лекція, виконання вправ і практичних робіт, розв'язання ситуаційних завдань та кейсів.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка порушення граничних термінів виконання індивідуального завдання, яке слід перевірити упродовж 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал (АСУ). Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (70–120 балів) відповідно до таблиці 1 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД за обидва семестри становить загальну навчальну діяльність (ЗНД).

Індивідуальні завдання (ІЗ) оцінюються до 10 балів.

Оцінка з освітнього компонента виставляється лише здобувачам вищої освіти, яким зараховані усі підсумкові заняття та залік. Оцінка за залік становить від 120 до 200 балів.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи у межах вивчення освітнього компонента: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1–2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі вищої освіти з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи у межах вивчення освітнього компонента:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона;
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото;
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle.

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Алькема В.Г., Сумець О.М., Кириченко О.С. Менеджмент закладу охорони здоров'я: навчальний посібник: Київ: Вид-во ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»», 2023. 244 с.
2. Басва О.В. Менеджмент у галузі охорони здоров'я: навчальний посібник. URL: <https://textbook.com.ua/medicina/1473451399>
3. Мельниченко О.А., Лобойко К.М., Старусева В.В. Концептуальні засади стратегії подальшого розвитку обласної клінічної лікарні. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*. 2024. № 5. С. 96–108. <https://doi.org/10.58423/2786-6742/2024-5-96-108>
4. Менеджмент медичного підприємства: LvBS. URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:LvBS+MEDMGM101+2020_T3/course/
5. Berlanga G.A., Husby B.C. Lean Daily Management for Healthcare Field Book. 2017. 200 p.
6. Carr M., Beck M.. Healthcare Management Control: A Research Overview. 2022. 90 p.
7. Rosemary S. Management of Healthcare. 2020. 228 p.
8. Vonderembse M.A., Dobrzykowski D.D. A Healthcare Solution: A Patient-Centered, Resource Management Perspective. 2021. 312 p.

Завідувач кафедри громадського здоров'я
та управління охороною здоров'я

Катерина ПОМОГАЙБО